

**BUDAPESTI
KÖZÖSSÉGI GYŰLÉS**
2020.SZEPTEMBER

**KLÍMAVÉSZHELYZET VAN
MIT TEGYEN BUDAPEST?**

DemNet

**KÖZÖSSÉGI
GYŰLÉS**

2020 szeptemberében a budapesti Városháza falai között gyűlt össze egy véletlenszerűen kiválasztott fővárosi lakosokból álló csoport: Budapest város első hivatalos közösségi gyűlése. A gyűlés tagjainak célja az volt, hogy egy innovatív, új módszerrel, közösen keressék a választ egy mindannyiunkat érintő kérdésre:

KLÍMAVÉSZHELYZET VAN – MIT TEGYEN BUDAPEST?

A közösségi gyűlésre tízezer véletlenszerűen kiválasztott budapesti lakos kapott meghívót augusztus közepén. A meghívóra válaszolók közül került véletlenszerűen kiválasztásra ötven fő úgy, hogy ők korra, nemre, végzettségre és lakóhelyre tekintettel tükrözzék Budapest 18 év feletti lakosságát. Ők lettek a gyűlés résztvevői.

A közösségi gyűlés két hétvégén keresztül tartott (2020. szeptember 12-13. és szeptember 26-27.). Az első hétvége során a résztvevők a klímaváltozás különböző területeinek szakértőit és más érintetteket, aktivistákat hallgattak meg, hogy jobban megértsék a klímaváltozással kapcsolatos tudományos tényeket, és a klímaváltozás életünkre gyakorolt hatásait. A résztvevők az elhangzottakat képzett facilitátorok segítségével, egymással folyamatosan együttműködve, közösen, kisebb csoportokban dolgozták fel.

A második hétvége első napja során az immár háttértudással felvértezett, reprezentatív csoport összesen 21 javaslatot dolgozott ki arra vonatkozóan, hogy Budapest városvezetése hogyan válaszoljon a klímavész helyzetre: milyen célokat tűzzön ki maga elé a város a klímaváltozás kezelésében, és hogyan valósítsa meg azokat. A nap zárásaként a gyűlés tagjai szavazással választották ki az általuk legjobbnak ítélt javaslatokat, melyeket a következő napon részleteiben is megvizsgálták. A gyűlés tagjai mérlegelték a nyolc javaslat

előnyeit, hátrányait, összegyűjtötték a javaslatokkal kapcsolatban felmerülő egyéb megfontolásokat, végül pedig szavaztak arról, hogy a közös mérlegelés alapján melyiket milyen mértékben támogatják.

A gyűlés tagjai egy épületenergetikai támogatási program kidolgozását (támogatottság: 97%), a zöldfelületek növelését (94%), és az agglomerációval összehangolt közösségi közlekedés fejlesztésének kérdését (91%) ítélték a három legfontosabb, a Fővárosi Önkormányzat által megvalósítandó feladatoknak. Erős támogatottságot élvezett továbbá egy, a klímaváltozásról szóló médiakampány indítására (90%), illetve a klímabarát kísérleti utcák kialakítására (90%) tett javaslat is, de 80% fölötti támogatottságot tudhattak magukénak a belvárosi autóforgalom korlátozásáról (88%), illetve a csapadékvíz hasznosításáról szóló elképzelések (85%) is. A klímakárosító projektek leállítására, a projektek engedélyezésében a klímavédelem szempontjainak kötelező érvényesítésére vonatkozó javaslat volt a legkevésbé népszerű, de még így is a résztvevők 75% tekintette ezt fontosnak.

A közösségi gyűlés a DemNet Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány koordinálásával, számos civil szakértő közreműködésével, és a brit Sortition Foundation, a European Climate Fund és a Fővárosi Önkormányzat támogatásával valósult meg.

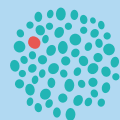
További információ a közösségi gyűlésről és a módszertanról az esemény civil szakmai jelentésében olvasható: <https://kozossegygyules.demnet.hu/kozossegi-gyules-budapest-2020-demnet-report.pdf>

DemNet

AZ ELFOGADOTT JAVASLATOK

DemNet

1. JAVASLAT - TÁMOGATOTTSÁG 97%

PÉNZÜGYI ALAP ÉPÜLETENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSRE

JAVASLAT LEÍRÁSA

A lakóházak energetikai korszerűsítésére jöjjön létre egy pénzügyi alap, amely legalább 30%-os vissza nem térítendő támogatást, valamint 0%-os hitelt biztosít (ez utóbbit esetleg partnerintézmények útján). A Főváros emellé hozzon létre egy szakértői, tanácsadói irodát, amely az ingyenes felmérést, tanácsadást és számítást végezné a tervezett korszerűsítésről.

CÉLOK

Az épületek energiahatékonyságának javítása, valamint megújuló energiatermelésük ösztönzése azért, hogy csökkenjen az üvegházgáz-kibocsátás, javuljon a levegőminőség, komfortosabbak, értékesebbek legyenek a lakások és csökkenjen a rezsijük.

ESZKÖZÖK

Vissza nem térítendő támogatások, kedvezményes hitelek, projektfejlesztési támogatás, tanácsadás, megbízható vállalkozók listája, a felújított házakat oklevéllel, táblával lehetne elismerni.

+ ELŐNYÖK

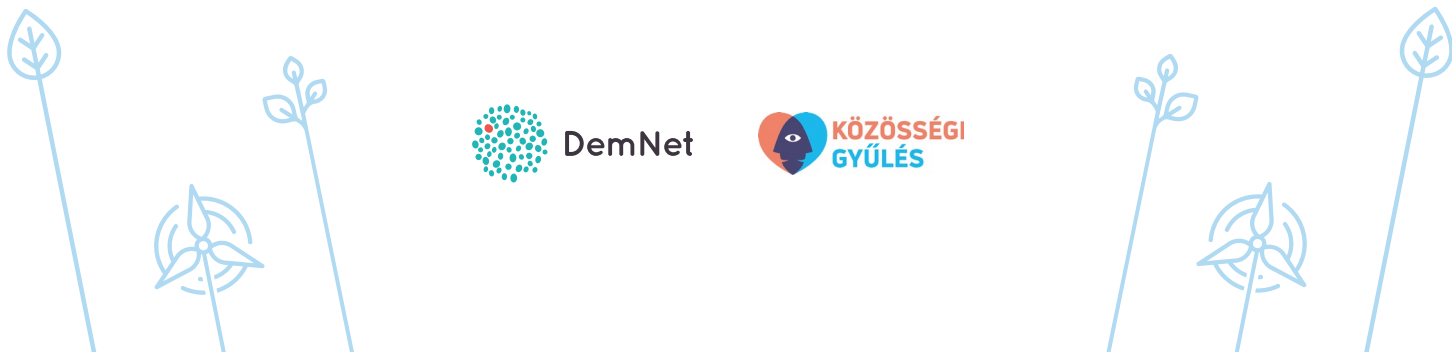
- + Jelentős CO2 kibocsátáscsökkentést eredményez.
- + Jelentősen csökkenti a rezsiköltséget, és az így megtakarított összeg hiteltörlesztésre is fordítható.
- + Növeli az ingatlan komfortszintjét és piaci értékét.
- + A városi megújulóenergia-termelés javítja az ellátásbiztonságot.
- + Az ingyen elérhető független szakértő bevonása növeli a bizalmat, mérsékli a hibalehetőségeket, és segíti a társasházakat abban, hogy belevágjanak a korszerűsítésbe.
- + Az energetikai beruházások fellendülése segíti az építőipari foglalkoztatást és piacot teremt a hazai építőanyag-iparnak.
- + Növeli a klímaturatosságot.

- HÁTRÁNYOK

- A felújítások igen költségesek, viszonylag lassan térülnek meg, és támogatással kombinált kamatmentes hitel mellett is jelentősen megterhelik majd a lakók egy részét.
- A felújítás sok kényelmetlenséggel jár.
- Bizonyos családiház-tulajdonos kevésbé hitelképesek mint a társasházak, ami nehezítheti a hitelfelvételt. Ráadásul a felújítás fajlagos költsége is magasabb.
- A társasházak esetében gyakran nehézkes megállapodni abban, hogy belevágjanak-e a korszerűsítésbe, és ha igen, akkor milyenbe (pl. tetőfelújításba vagy fűtéskorszerűsítésbe, stb.).
- Fennáll a korrupció veszélye (pl. közös képviselők visszaélése, vagy ilyen horderejű programoknál az alapanyagár és munkadíjak hirtelen megemelkedése).
- Nem biztos, hogy van elég megfelelő szakember a piacon egy nagyarányú felújítási programhoz, fennáll a veszélye, hogy sokan szakképzettség és tapasztalat nélkül vállalnak majd el ilyen munkákat.
- A szakmai tanácsadás, felmérés városi léptékben nagyon munkaigényes és drága.
- Nem egyértelmű, hogy honnan lesz erre forrás, hiszen az EU-s források egyelőre nem, vagy csak korlátozottan elérhetők Budapesten.
- A magas ÁFA sokakat arra ösztönöz, hogy inkább feketén végezzék el a munkát, ami aztán megnehezíti a garancia érvényesítését és egyben csökkenti a hitelek és támogatások vonzerejét, hiszen ilyen esetben mindent legálisan kell csinálni, ezért jó lenne az építőanyag ÁFA-ját lecsökkenteni.

EGYÉB MEGOLDÁSOK

- ▶ A támogatott beruházásokat úgy kell sorba rendezni, hogy az egymást követő beruházások egy komplex folyamattá álljanak össze, és ne akadályozzák egymást (pl. a napelemet ne a lapostető szigetelése előtt tegyük fel).
- ▶ Lehetséges önkormányzati kivitelező cég vagy önkormányzati ESCO-cég létrehozása, az árfelhajtó hatás megelőzésére.
- ▶ Fontos, hogy a kezdeti tanácsadás és tervezés, projekt-előkészítés ingyenes legyen, hiszen ilyesmire még kevésbé hajlandóak költeni az emberek, mint magára a beruházásra.
- ▶ A jelenlegi kedvezményes hitelpályázatok adminisztrációja nagyon nehézkes, fontos volna ezt elkerülni vagy az önkormányzatnak támogatni a jövőben.
- ▶ Fontos a lehetőségek alapos és széleskörű kommunikációja: a legtöbb embernek a most elérhető lehetőségekről sincs tudomása.
- ▶ Fontos, hogy a vissza nem térítendő támogatások ne löketszerűen nyiljanak meg, majd fogyjanak el, hanem folyamatosan elérhetőek legyenek.
- ▶ Megfontolandó az alapanyagok központi beszerzése, az árakat csökkentendő, valamint a főváros létrehozhatna egy listát a megbízható és ajánlott kivitelezőkről is, illetve az ajánlott alapanyagokról.
- ▶ Megfontolandó a támogatandó beruházások köre is: pl. támogassunk-e csak napelem-telepítést, avagy ez csak egy komplex beruházásban valósulhat meg; támogassuk-e a távhőre való rákapcsolódást? Támogassuk-e a házak zöldfelületeinek növelését is?
- ▶ A támogatások odaítélésénél azokat a pályázatokat kell előnyben részesíteni, amelyek a legnagyobb megtakarítást érik el; illetve a támogatás feltétele lehetne egy bizonyos szintű megtakarítás elérése.
- ▶ A támogatási rendszert úgy célszerű kalibrálni, hogy a felújítás nyomán azonnali rezsimegtakarítást érzjenek el a lakók.
- ▶ Jó lenne fővárosi szinten 2030-ra felújítási célszámokat meghatározni.

ZÖLDFELÜLETEK NÖVELÉSE

JAVASLAT LEÍRÁSA

Zöldfelületek növelése úgy, hogy az utak menti sávokat, tereket füvesítjük, fásítjuk, őshonos vagy nem invazív fajtákkal. Növeljük a belvárosi zöldterületet azzal, hogy kompenzáció mellett a parkolóhelyeket csökkentjük.

ESZKÖZÖK

Parkolóhelyek zöldfelületté alakítása, faültetés, zöldfelületek növelése, zöld falak és zöld tetők kialakítása, belső udvarok zöldítése, zajvédő falak zöldítése, zöldítés a villamossínek között, futónövények a házfalakon, dézsák és virágládák (a falakra akasztva is), az utak közlekedésre nem használt részeinek zöldítése, buszmegállók befuttatása pl. borostyánnal. A parkolás díjkötelessé tételével a parkolási igények visszafogása.

+ ELŐNYÖK

- + A zöldfelületek hűsítik az utcákat, azok a nyári forróságban is használhatók lesznek.
- + A zöldfelületek csökkentik a zajt, a port és segítenek megtartani a csapadékvizet.
- + A zöldfelületek madaraknak, egyéb állatoknak adnak életteret.
- + Egészségesebb, élhetőbb város.
- + Ingatlanok értéke nő – a jól karbantartott környékekre a lakók és az arra járók is jobban ügyelnek.
- + A kerékpárra, tömegközlekedésre átkerült forgalom csökkenti a parkolóhelyek iránti igényt, a parkolóhelyek felszabadulnak, és zöldíthetők, a parkolóhelyek csökkenésével csökken a forgalom is.
- + Az elhanyagolt területek jobban ki lesznek használva.
- + A zöldített zajvédő falak sokkal szebbek, mint zöldítés nélkül.
- + Az utak közelébe telepített zöld növeli a közlekedésbiztonságot.
- + A zöld falak nagyon hasznosak és szinte semmi helyet nem foglalnak.

CÉLOK

A városi túlmelegedés elleni védekezés, jobb csapadék-víz-elvezetés, üvegházgázok megkötése, élhetőbb lakókörnyezet (zajvédelem, por megkötése).

- HÁTRÁNYOK

- A parkolóhelyek elvétele várhatóan nem lesz túl népszerű a lakók körében, illetve a megmaradt helyeken zsúfoltságot okoz majd.
- A zöldterületek gyakran vonzzák a hajléktalanokat, ami ronthatja a környék megítélését.
- A zöldfelületeknek jelentős a karbantartási igénye, irtani kell a gatz, összeszedni a szemetet stb. A zöld falak karbantartása nem minden esetben egyszerű.
- A fa kinövő gyökere tönkretetheti az útburkolatot.
- Ha jól sikerült a zöldítés, az megemeli a bérleti díjakat a környéken.
- A több zöld vonzza a nem kívánt állatokat is: rovarok, darazsak, galambok, stb.
- A zöldített síneket nem tudnák használni a mentők, tűzoltók.

- ▶ A lakosság bevonásával, választási lehetőségek megteremtésével csökkenteni lehet az esetleges ellenállást.
- ▶ A kizárólag a helyben lakók számára fenntartott parkolóhelyek kialakításával növelhető az intézkedések támogatottsága.
- ▶ Kérdés, hogy a sűrűn beépített, leaszfaltozott, közművesített környezetben hogyan lehet újabb fákat elhelyezni?
- ▶ A zöldítés mellett forgalomcsillapításra, tehermentesítésre is szükség van.
- ▶ Az új építések zöldítési előírásai szigoríthatók, nagyobb zöldfelületi arányt előírva, ideértve a zöld falakat, zöld tetőket is, illetve fontos arra ügyelni, hogy a zöldfelületek ne váljanak parkolókká. Fontos, hogy a jóváhagyott tervektől való eltérést is szankcionáljuk.
- ▶ Nem kell egyszerre mindenhol (minden kerületben) ugyanazt csinálni, kicsiben is ki lehet próbálni. Mintaterületeken bemutathatók lennének a lehetséges zöldítési megoldások. Zöld falak tekintetében az önkormányzat mutathatna jó példát.
- ▶ Meg kell vizsgálni, hogy van-e mód alternatív parkolóhelyek biztosítására (garázsok, parkolóházak, foghíj-telkek).
- ▶ Fontos, hogy az új zöldfelületeket fizikai akadályokkal kell védeni a ráparkolás ellen.
- ▶ Önkéntesek, illetve az adott kisebb zöldterületek környékén lakók bevonhatók a zöldítésbe, illetve a terület gondozásába (pl.: járdasziget örökbefogadása).
- ▶ A zöldítés népszerűsítéséhez médiakampány szükséges, ennek keretében a sikeresen zöldítő társasházak például jutalmazhatók dísz táblával. Nem csak utcafrontokra kell gondolni, a társasházaknak nagyobb hatása lehet az udvarok zöldítésében.
- ▶ A zöldfelületeket megsértők (odaparkolók, szemetelők) megbüntetésére, szigorúbb ellenőrzésre van szükség.
- ▶ A kerületi önkormányzatok törekedhetnek arra, hogy ne adjanak ki több parkolási engedélyt, mint ahány parkolóhely van a kerületben.
- ▶ A zöldítés során különféle fajokkal kell kísérletezni, kideríteni, hogy melyek maradnak meg az adott helyen és viszonyok között.

DemNet

3. JAVASLAT - TÁMOGATOTTSÁG 91%

AGGLOMERÁCIÓS KÖZLEKEDÉS

JAVASLAT LEÍRÁSA

A budapesti agglomeráció közösségi közlekedésének fejlesztése az egységes bérletrendszer, a telekocsizás, a buszsávok, a viszonylatok fejlesztése és összehangolása, a P+R és B+R parkolók, valamint munkáltatói mobilitási programok segítségével.

ESZKÖZÖK

Egységes bérletrendszer, használatarányos jegyrendszer, a BKV, a Volán és a MÁV járatainak összehangolása, P+R parkolók létesítése és az azok használatát ösztönző kedvezményrendszer, valamint P+R ráhordó gyors buszjáratok kialakítása, kerékpáros B+R parkolók létrehozása, buszsávok kialakítása, munkáltatói mobilitási programok (utazásszervezés, nem autóval járók támogatása), buszsávhasználati kedvezmények az olyan autók számára, amelyekben többen utaznak, telekocsi-használat segítése mobilos útitárskereső és fizetéskezelő appal, behajtási díj Budapestre a nem itt lakóknak.

+ ELŐNYÖK

- + Egy egységes bérlettel olcsóbb és egyszerűbb lesz a közösségi közlekedés használata az agglomerációban élőknek.
- + A nagyobb számban elérhető P+R parkolókkal reális lehetőséggé válik, hogy az ingázók az útjuknak csak egy részét tegyék meg autóval.
- + A használatarányos jegyrendszerrel igazságosabb lesz a viteldíjak elosztása.
- + A jobb agglomerációs közösségi közlekedés csökkenti a peremkerületek átmenő forgalmát, és tehermentesíti Budapest főútjait, csökkenti a dugókat.
- + A telekocsik buszsávhasználatával vonzóbbá teszi ezt a közlekedési formát, és javítja a buszsávok kihasználtságát.

CÉLOK

Az agglomerációs közösségi közlekedés színvonalának javítása annak érdekében, hogy csökkenthető legyen a Budapestre naponta ingázó gépjárművek száma, és így javuljon a város levegőminősége, mérséklődjön a zaj, jobb legyen a közlekedésbiztonság és csökkenjen a közlekedési eredetű üvegházgázok kibocsátása.

- HÁTRÁNYOK

- A használatarányos jegyek egyes viszonylatokban a jelenleginél is drágábbá tehetik a közösségi közlekedést.
- A cégautó-használók nem maguk fizetik az autóhasználat költségeit, így anyagi ösztönzőkkel nehéz őket a közösségi közlekedésre áttérteni.
- Az egységes jegyrendszer megvalósítása évtizedek óta napirenden van, de a sok különböző szereplő miatt nem tudott megvalósulni, hiszen megkéne állapodni a bevételek elosztásáról.
- Az új megoldások, viszonylatok sok pénzbe kerülhetnek.
- A jelenlegi közösségi közlekedési kapacitás nem elegendő ahhoz, hogy jelentős többletforgalmat kezeljen.
- A buszsávok kialakítása meghosszabbítja az autós menetidőt, ami egyrészt relatíve vonzóbbá teszi a közösségi közlekedést, másrészt az autósok körében várhatóan népszerűtlen lesz.
- A telekocsi most nem egy széles körben bevett ingázási megoldás, kérdés, hogy hogyan lehet rávenni az embereket arra, hogy elfogadják, illetve megbízzanak a sofőrben. Ha viszont elterjed a telekocsi, akkor eltömlítheti a buszsávokat. A telekocsi-jogosultságok ellenőrzését a rendőrségi, illetve útfelügyeleti kameráknak kellene végeznie, de ezek nem a főváros tulajdonában illetve szabályozási hatáskörében vannak.
- A P+R parkolókra elsősorban Budapest határain kívül, a vasútállomásoknál, illetve autópálya-csomópontoknál lenne szükség, erre a fővárosnak kevés ráhatása van.

EGYÉB MEGOLDÁSOK

- ▶ A fővárosi agglomerációs közösségi közlekedésfejlesztést és a MÁV-fejlesztéseket összehangolva kell megszervezni
- ▶ A jegyrendszer kialakításánál a használat mértéke mellett számos igazságossági szempontot figyelembe kell venni (gyerekek, nyugdíjasok, rászorulóok).
- ▶ A P+R parkolóknál fontos megoldani, hogy tényleg csak az ingázók használják, illetve hogy ez a megoldás tényleg olcsóbb legyen, mint a városba beautózni (pl. a bérlettel való kombinálással).
- ▶ A P+R parkolók esetében a szolgáltatás és a biztonság minőségét is javítani kell. Akár valamilyen kis összegű szolgáltatási díj megfizetése is vállalható lenne, ha tiszta, jó kapcsolódási lehetőségű, és őrzött (vagyis biztonságos) P+R -ben lehetne hagyni az autót, kerékpárt. Ha lenne ellenőrzés és szolgáltatási díj, akkor az kizárná, hogy egyesek akár hónapokig ott tárolják az autójukat.
- ▶ Átgondolandó, hogy a taxik milyen megítélés alá kerüljenek.
- ▶ Fontos, hogy lehetőség szerint csökkenjen az átszállások száma.
- ▶ Megfontolandó az otthondolgozás (vállalati mobilitási tervek) támogatása, hiszen ezzel is csökkenhet az ingázók száma.
- ▶ A közösségi közlekedés vonzereje növelhető úgy is, hogy jobb, kényelmesebb buszokat vásárolunk.
- ▶ Fontos eszköz lehet a munkáltatók bevonása a munkavállalók közlekedésének támogatásába, szervezésébe – így a kerékpárosok is kaphatnának támogatást, illetve a vállalat segíthetné a dolgozók közös utazását.
- ▶ A telekocsik ösztönzésénél előbb fell kell mérni, hogy most mennyien utaznak egyedül, illetve mennyien használnak valamilyen telekocsi-megoldást.
- ▶ A telekocsizás vonzereje és az abba vetett bizalom növelhető egy jól működő appal, illetve támogatások, kedvezmények biztosításával.
- ▶ Fontos a tervezett intézkedések lakossági egyeztetése, illetve alapos kommunikációja.

MÉDIA- ÉS EDUKÁCIÓS KAMPÁNY

JAVASLAT LEÍRÁSA

Médiakampány a klímaváltozásról, és arról, hogy az emberek milyen egyéni és közösségi lépésekkel tehetnek a klímaváltozás ellen. A kampány történhet fővárosi tulajdonú reklámfelületeken, művészek bevonásával. Kiegészülhet továbbá gyerekek edukációjával elméleti és gyakorlati síkon: klímakönyvekkel, klíma-élményparkkal.

ESZKÖZÖK

Egységes kampányelnevezés és szlogen a klímaváltozással kapcsolatos intézkedésekhez, ami a valós helyzetet ábrázolja, de a megoldásokra fókuszál. Felületek: a Főváros rendelkezésére álló reklámfelületek: buszokon, megállóknál, ingyenes napilapokban; közösségi médiában. Klímepark létrehozása pl. az állatkertben, ami interaktív, a tájékoztatásban bemutatja a cselekvési lehetőségeket – a lemondáson túl. A gyerekek elérése megpróbálható az iskolán kívüli programok és táborok, szakkörök útján. Online városi klímálábnyom-kalkuátor létrehozása, tájékoztató brosrák kiküldése, ismert budapesti lakosok bevonása.

+ ELŐNYÖK

- + Népszerűsíti a klímatudatosságot, felkelti az érdeklődést.
- + Növeli a tájékozottságot a témában, ráébreszt, hogy minden cselekedetünknek hatása van.
- + Motiváció forrása lehet az egyéni cselekvéshez, a szemléletváltáshoz.
- + Érezteti, hogy Magyarország is részese a klímaharcnak, hasonlóan más EU tagállamokhoz.

CÉLOK

Az akció célja, hogy az emberekkel megismertesse a klímaváltozást, megértesse velük, hogy mi a tét, milyen változásokra számíthatnak, és hogyan készülhetnek fel ezekre. A gyerekek megszólításával segítünk felkészíteni őket a jövőre, amiben élni fognak. A "megoldás bennünk van" típusú gondolkodás, az egyéni felelősségvállalás erősítése, a környezettudatos életmód vonzóvá tétele.

- HÁTRÁNYOK

- Költséges.
- Erősítheti a klímaszorongást, reményvesztettséget az erre hajlamosakban.
- Egyesek esetleg felháborodnak, mert úgy érzik, hogy rájuk kényszerítünk valamit, amivel úgysem tudnak mit kezdeni.
- Mások azért háborodnak majd fel, mert nem értenek egyet a javasolt megoldással (pl. kerékpározás ösztönzése.)
- Az emberek közömbössé válhatnak, ha túl sokszor hallanak a klímaváltozásról: megtanulják kizárni, mint a többi reklámot.
- Az iskolai tevékenységekre korlátozott az önkormányzatok hatása.

- ▶ A kampány mentes legyen a pártpolitikától, mert ez mindannyiunk közös ügye – ezt segítheti művészek, ismert emberek bevonása.
- ▶ Fontos, hogy tág célközönséghez szóljunk, ne csak egy-egy réteghez (pl. fiatalok), és ne csak egy-egy alkalommal, hanem folyamatosan legyen jelen a téma.
- ▶ A klímavédelmi reklámokat a jó példák kapcsán ne a legszennyezőbb buszokra tegyük fel.
- ▶ Hatásos lehet, ha a főváros példát mutat abban, hogy milyen a klímatudatos működés.
- ▶ Megfontolandó piaci vállalatok bevonása a klímakommunikációba, pl. a CSR programok keretén belül.
- ▶ Civil szervezetek is bevonhatók a népszerűsítésbe, pl. tarthatnak szakértői előadásokat, lakossági fórumokat.
- ▶ A kampány része lehet az, hogy a Főváros rendszeres tájékoztatást ad arról, hogy hogy áll a klímavédelmi intézkedések végrehajtása.
- ▶ A kampányt segítheti egy viselkedéskutató, aki meg tudja mondani, hogy milyen módon lehet elérni, hogy az emberek viselkedése megváltozzon.
- ▶ A diákokat és szülőket, pedagógusokat be lehet vonni pl. a faültetési programokba

DemNet

KÖZÖSSÉGI
GYŰLÉS

JÖVŐ UTCÁI

JAVASLAT LEÍRÁSA

Klíma barát kísérleti utcák létrehozása a jövő városának bemutatására.

ESZKÖZÖK

Zöldítés (fák, zöldtetők, zöldfalak, zöldbuszmegállók), a köztér újraelosztása a környezetbarát közlekedési formák előnyben részesítésével, újfajta vízvezetési, -tárolási és útburkolat-megoldások, árnyékolási, utcahűtési megoldások, egybefüggő vízfelületek, napelemek alkalmazása, szelektív hulladékgyűjtés, természetbarát és energiatakarékos közvilágítás, közösségi kertek, rakodás megoldása, okoseszközök beépítése, appok használata, köztéri napelemes telefontöltési lehetőség, padok, közösségi terek.

+ ELŐNYÖK

- + Lakók életminősége javul, kevesebb zaj, jobb levegő.
- + Mikroklima javulása – hűvösebb utcák, enyhül a városi hőszigetetés.
- + Jobb közlekedésbiztonság.
- + Jobb csapadékgazdálkodás.
- + Ingatlanok értéknövekedése.
- + Növekvő zöldfelület.
- + Jobb gyalogos és kerékpáros infrastruktúra.
- + Jobb közösségi szellem.
- + Kézzelfogható, gyakorlati bemutatása a jövő irányainak – ha jól sikerülnek, akkor pozitív példák, amelyek növelik a megoldások társadalmi támogatottságát.
- + A kísérletek által a hibák, tévutak, működésképtelen megoldások kiküszöbölése, illetve annak megismerése, hogy a lakosság hogyan reagál a változásokra.

CÉLOK

A Budapesten a jövőben kívánatos életmódbeli, környezeti, energiafogyasztási és közlekedési viszonyok kézzelfoghatóvá, megismerhetővé tétele a város lakói számára. Ez különféle utcatípusokon valósítandó meg: kisebb utcák, nagyobb utak, külvárosi, belvárosi, lakótelepi, kertvárosi utcákban. Egyúttal cél egyes lehetséges városépítészeti, szervezési és technológiai megoldások tesztelése, kísérletezés. Az utcák közösségi tér funkciójának erősítése.

- HÁTRÁNYOK

- Várhatóan kevesebb parkoló autónak lesz hely, ami az autóhasználók részéről ellenálláshoz vezethet. A nagyforgalmú utakon a forgalomcsillapítás szélesebb körben is kiválthat ellenállást.
- Idővel a jobb életminőség megemeli az bérleti díjakat, ami a lakásbérlők számára hátrányos.
- A kísérleti utcák fenntartása várhatóan költséges lesz, és erről hosszútávon önkormányzati forrásból gondoskodni kell, hogy működjön a kísérlet. Ha nincs biztosítva a megfelelő fenntartás, akkor fennáll a veszélye, hogy ezt nem a megvalósítás, hanem a koncepció hibájának tekintik majd az emberek.
- A jobb körülmények, forgalomcsillapított utcák nagyobb gyalogosforgalomhoz vezetnek, ami éjszakai zajjal, illetve többletszemét-termeléssel járhat.

- ▶ Az utcák tervezésébe be kell vonni a helyi lakosságot, környékbeli iskolákat, utcaszintű döntéshozatali fórumok létrejöttét segítve, látványtervekkel előkészítve a beruházásokat.
- ▶ Az egyes utcák lehetnek tematikusak is (gyerekbarát, sportos, idősbárát, vendéglátó, stb.)
- ▶ Fontos a beruházások erőteljes kommunikációja mind a tervezési, mind a megvalósítási fázisban.
- ▶ A kísérlet működése során aktívan gyűjteni kell az utcák használói, illetve a lakók visszajelzéseit valamint a változtatások valós hatását mutató mérési adatokat (pl. hőmérséklet, csapadék-hasznosítás, levegőminőség), és ezeket rendszeresen kiértékelni egy előre meghatározott kritériumrendszer alapján. Fontos, hogy előre tudjuk, mikor tekintjük sikeresnek a kísérletet.
- ▶ Megfontolható az utca társasházaitól valamennyi anyagi támogatás igénylése, ezzel erősítve a szerepvállalásukat a projektben, egyfajta tulajdonosi szemléletet kialakítandó. A teszt utcák létrehozása összekapcsolható a helyi társasházi épületenergetikai felújításokkal, belső udvarok zöldítésével.
- ▶ A működtetés során érdemes rendszeres kapcsolatot tartani a lakókkal, bevonni őket az üzemeltetésbe, esetleg egy erre létrehozott szervezet, egyesület keretében.
- ▶ Meg kell vizsgálni klímabarát technológiák fejlesztésén dolgozó, illetve a fenntarthatósági szempontok érvényesítésében és a társadalmi felelősségvállalásban szerepet vállalni kívánó vállalati szponzorok bevonásának a lehetőségét.
- ▶ Ha vannak vállalkozások, üzletek az utcában, akkor ők is bevonandóak a közös munkába, mind a tervezésben, mind a működtetésben.

DemNet

KÖZÖSSÉGI
GYŰLÉS

6. JAVASLAT - TÁMOGATOTTSÁG 88%

BELVÁROSI AUTÓFORGALOM KORLÁTOZÁSA ÉS FORGALOMCSILLAPÍTÁS ÖSZTÖNZÉSE

JAVASLAT LEÍRÁSA

A belvárosi autóforgalom csillapítása forgalomszervezési, infrastruktúrális, árképzési eszközökkel, illetve a személyautót helyettesítő közlekedési módok ösztönzésével.

CÉLOK

A cél, hogy a belvárosban (azaz legalább a Nagykörúton belüli területen) kisebb legyen a zaj, a zsúfoltság és a levegőszennyezés, azért, hogy jobb legyen az ott lakók életminősége, és így ne kelljen az embereknek az agglomerációba menekülni. Ehhez egyrészt korlátozni kell az autós közlekedés lehetőségeit, másrészt biztosítani kell alternatív közlekedési lehetőségeket (közösségi közlekedés, kerékpározás, közösségi autó stb.).

ESZKÖZÖK

Forgalomszervezési megoldások (pl. egyirányúsítás, átmenő forgalom akadályozása), buszsávok és kerékpárutak, parkolás átalakítása, útpálya szűkítése. Kerékpártároló-helyek és közösségi autók biztosítása, speciális zónák kialakítása, ahova a nem helyben lakók csak díjfizetés ellenében hajthatnak be.

+ ELŐNYÖK

- + Zaj- és szennyezéscsökkenéssel járna, ami javítja a lakók egészségi állapotát, és élhetőbbé teszi a várost.
- + A forgalom mérséklése, és a parkolás korlátozása nyomán közterületeket szabadíthatunk fel egyéb funkciókra (játsszótérek, vendéglátóhelyek, kereskedelem, zöldfelületek, pihenés). Ez javítaná a lakóközösségek összetartását, és a gyerekek újra szabadon játszhatnának az utcán.
- + Igazságosabb lesz a közterületek elosztása, hiszen az autók aránytalanul sok helyet foglalnak el az utcán ahhoz képest, hogy a belvárosi lakók túlnyomó része most sem használ autót.
- + Gyorsabbak lehetnének a buszok, trolis.
- + Biztonságosabb lenne kerékpárral közlekedni: többen váltanának.
- + Fix helyes közösségi autókkal radikálisan csökkenthető a parkolás helyigénye - az alkalmi autóhasználóknak nem kellene lemondani az autózásról, de a helyet nem foglalják a ritkán használt autók.
- + Több zöldfelülettel csökkenthető a városi hőszigetetés, és javítható a csapadékelvezetés.
- + A kerékpáros, gyalogos közlekedés olcsóbb, és egészségesebb, mint az autózás.
- + Egy behajtási díj többletforrásokat teremthet a környezetbarát közlekedés fejlesztésére.

- HÁTRÁNYOK

- A belvárosban élő, de autóval munkába járók számára kényelmetlen lehet a változás.
- Parkolóhelyek megszüntetése konfliktust jelent.
- A közösségiautó-rendszer bevezetése költséges és hosszadalmas, illetve időbe telik, amíg az emberek átállnak.
- A belváros kevésbé lesz elérhető azoknak, akik mindenhova kocsival járnak - így megváltozhat a belvárosi üzletek, irodák közönsége.
- A kényszerűen autót használók (idősök, fogyatékkal élők, kisgyermekes családok) mozgásteret csökkenhet.
- Még nagyobb lesz a tömeg a buszokon, villamosokon.
- Romlik az olcsó bevásárlóközpontok elérhetősége.
- Egy behajtási díj valószínűleg népszerűtlen lenne.

EGYÉB MEGOLDÁSOK

- ▶ Fontos a fokozatosság, hiszen a lakóknak idő kell az átállásra - de egyes esetekben radikális változtatásra lesz szükség.
- ▶ Fontos az alapos tájékoztatás - az eredmények bemutatása forgalmi, illetve levegőtisztasági adatokkal.
- ▶ Fontos, hogy a kerékpárutak összefüggő hálózatot alkossanak.
- ▶ A mérsékeltebb autóhasználat miatti csökkent üzletelés kompenzálható a házhozszállítás feltételeinek javításával, pl. több rakodóhely biztosításával, illetve az időseknek közösségi bevásárlás megszervezésével.
- ▶ A parkolási és behajtási díjak/szabályok megállapításánál figyelembe vehető az, hogy egy adott jármű mennyire szennyező.
- ▶ Bár az érdeksérelem elkerülhetetlen, a nemzetközi tapasztalat azt mutatja, hogy a kezdeti ellenkezést követően sok támogatója lesz a forgalomcsillapításnak - nem jellemző, hogy visszacsinálnák az ilyen intézkedéseket.

DemNet

KÖZÖSSÉGI
GYŰLÉS

CSAPADÉKVÍZ-HASZNOSÍTÁS ÉS -VISSZATARTÁS ÖSZTÖNZÉSE

JAVASLAT LEÍRÁSA

A lakóépületekre és környezetükre hulló csapadékvíz hasznosítása, visszatartása, elszívárogtatása és a lefolyási sebesség csökkentése a helyi adottságoknak megfelelően.

ESZKÖZÖK

A főváros szakértői támogatása társasházaknak az adottságaiknak megfelelő lehetőségek és műszaki megoldások kiválasztásában. A csapadékvíz-hasznosítást, -visszatartást támogató önkormányzati pályázatok indítása, beleértve a zöld tetők támogatását és a csapadékvizet közvetlenül befolyásoló megoldásokat (pl. puffer tartályok, vízáteresztő burkolatok, stb.) is. A különböző tipikus beépítettségi zónákban pilot projektek megvalósítása, melyeken bemutathatók és tesztelhetők az eltérő műszaki megoldások.

+ ELŐNYÖK

- + Elsősorban a tetőkre és hasonló burkolt felületekre hulló csapadékvíz hasznosításával „szürke víz” nyerhető, amely bizonyos tevékenységeknél (pl. locsolás, közös területek takarítása, WC öblítés, öntözés, szőkőkút, stb.) kiválthatja a jelenleg kizárólagosan használt ivóvizet, vagyis abban megtakarítást eredményez. A víztakarékosság új építésnél könnyebben megoldható és a környezetre gyakorolt kedvező hatás mellett még értéknövelő is lehet.
- + A visszatartott csapadékvíz a zöldítés előfeltétele és elengedhetetlen kísérője, amely élhetőbbé teszi a lakókörnyezetet a mikroklíma javításával és nagyobb léptékben csökkentheti a városi hősziget jelenséget.
- + A visszatartott vagy lassított csapadékvíz tehermentesíti az egyesített rendszerű csatornahálózatot, csökkentve a szennyvízelvezetés és -kezelés üzemeltetési költségeit és környezetterhelését.

CÉLOK

Ezzel csökkenteni lehet az egyesített csatornarendszerre nehezedő terhelést, mérsékelni a villámárvizek veszélyét, ivóvizet lehet megtakarítani, valamint javítani lehet a helyi mikroklímát.

- HÁTRÁNYOK

- Bármilyen formája pénzbe kerül, hacsak nem 100%-os finanszírozású a pályázat.
- Az eseti megtérülés nehezen számítható ki, mivel a hasznoknak csak egy része jelentkezik az adott ingatlannál (pl. vízdíj csökkenés), jelentős hányaduk máshol (pl. előntési károk ritkulása lefolyási irányban), vagy egyenesen települési léptéken értelmezhető (csatornahálózat és szennyvíztisztítás költségeinek csökkenése, hőszigetelés csökkenése).
- Az elérni kívánt funkciótól függő helyigénye van, melynek biztosítása nem triviális, különösen a belvárosban (ingatlanon belül sem, illetve közterület nem használható fel magántulajdonú ingatlanál). A tárolótartályoknak jelentős súlya van, melyet nem minden földem bír ki. A pincék jellemzően magántulajdonúak a társasházakban is, így oda közös célú létesítményeket nehézkes elhelyezni. A „szürke víz” hálózat meglévő épületekben általában nehezen és drágán kialakítható.

- + A csapadékvíz-hasznosítás kiépítése a kertvárosokban olcsóbb és egyszerűbb, mint a csatornahálózat fejlesztése, ezért ott el kell kezdeni a lakosság ösztönzését. A belvárosi sűrű beépítés és helyhiány miatt specializált megoldások szükségesek (pl. pincékben elhelyezett ciszternák), de a magas épületek új lehetőségeket is nyújthatnak (pl. a tetőről lefolyó víz energiájának hasznosítása).
- + Közterületen időszakosan előntött területek kialakításával (pl. sportpályák, egyéb gyepes felület) lehet a hirtelen lezúduló csapadékvizet tárolni, ill. elszikkasztani. A csapadékvíz-visszatartás kedvezően csökkenti a felszíni lefolyást és az abból eredő károkat, és emeli a talajvízszintet.
- + A látható módon kivitelezett csapadékvíz-hasznosítás növeli a klímaturatosságot.
- Ösztönző és tájékoztató rendszer szükséges, mivel a csapadékvíz elvezetéséért közvetlenül senki sem fizet díjat, ezeknek a megoldásoknak az alkalmazása viszont odafigyelést és anyagi forrásokat igényel. A belvárosi lakosság nem ismeri a csapadékvíz további sorsát és az ebből adódó önkormányzati költségeket.
- A csapadékvíz elszikkasztása megváltoztatja a talajvízszintet, így egyes helyeken az épületek megrongálódhatnak.

EGYÉB MEGOLDÁSOK

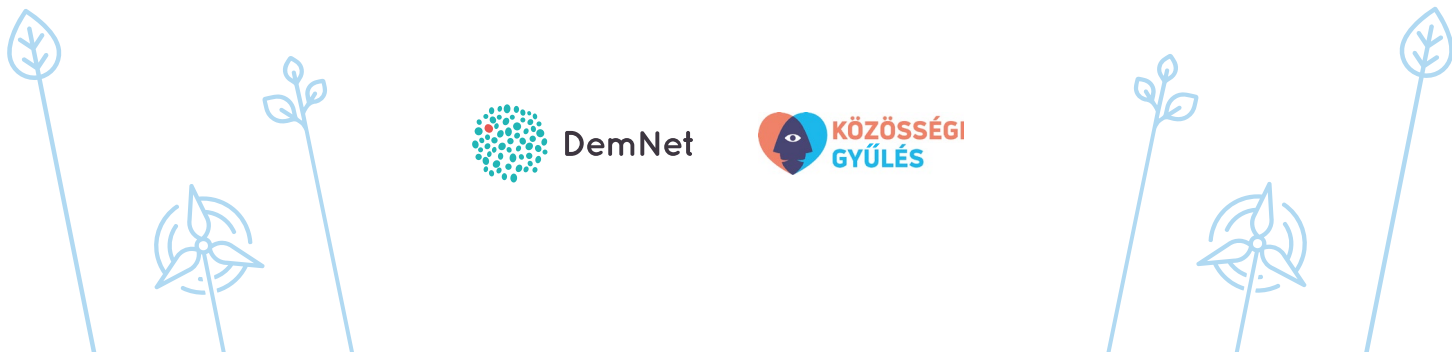
- ◀ Utakat ne áldozzunk fel ezért.
- ◀ A helyhiány miatt össze kell hangolni egyéb programokkal, pl. zöldítéssel (tetőn, talajszinten), napelemek telepítésével (mint alternatív tetőhasznosítás).
- ◀ Csapadékvíz-gazdálkodás: feladat- és hatáskörök kérdése
- ◀ Önkormányzati segítség szükséges a társasházi közösségeken belül a kezdeményezések életben tartására, valamint meg kell vizsgálni a több házra kiterjedő esővízközösségek létrehozásának lehetőségeit (begyűjtés és tárolás elosztása a lehetőségek szerint, közös hasznosítás), valamint a közterületek átalakításával történő összehangolást (pl. közterületi park öntözése a környező házak tetővizeivel).
- ◀ Tetőterek eladása helyett víztározók létesítésének ösztönzése.
- ◀ Új építésnél a csapadékvíz hasznosításának megkövetelése.
- ◀ Utak felújítása és építése esetén elő kell írni a csapadékvíz visszatartását és elszikkasztását (ahol lehetséges).

DemNet

KÖZÖSSÉGI
GYŰLÉS

KLÍMAKÁROSÍTÓ PROJEKTEK LEÁLLÍTÁSA, PROJEKTEK ENGEDÉLYEZÉSÉBEN

A KLÍMAVÉDELEM SZEMPONTJAINAK ÉRVÉNYESÍTÉSE

JAVASLAT LEÍRÁSA

Az összes környezeti és klímavédelmi szempontból káros, helytelen projekt azonnali leállítása és azok felülvizsgálatára független, szakértői szervezet létrehozása. A projektek engedélyezése során külön vizsgálják annak klímavédelmi, kibocsátási hatásait, és ezeket az engedélyezés során érvényesítsék. Fontos, hogy a klímavédő szabályozás erőteljes bevezetése legyen kiszámítható és igazságos, ne sértse a demokratikus eljárást és az alapjogokat.

CÉLOK

A beruházások lehetőleg ne vezessenek a kibocsátások további növekedéséhez, legyen szó akár a közlekedésről, az épületfűtésről, a zöldfelületekről vagy bármilyen más projektről.

ESZKÖZÖK

Beruházások szakértői felülvizsgálata, ellenőrzés, engedélyek visszavonása vagy módosítása. Tervezett beruházási projektek klímavédelmi szempontból történő értékelése engedélyezés előtt.

+ ELŐNYÖK

- + A klímavédelmi szempontú beruházáskontrollal a klímatudatosság nem csak a „zöld” intézkedésekben jelenik meg, hanem minden beruházásban.
- + Nemcsak csökkentjük a kibocsátásokat, hanem megelőzzük a keletkezésüket.
- + A klímavészhelyzet kivételes intézkedéseket követel meg.
- + Elindítja a szemléletváltást, behozza a korszerű gondolkodást.
- + Az erősebb ellenőrzés forrásigénye nem olyan nagy.
- + Megelőzzük a későbbi károkat egy újfajta szabályozással.
- + Az erősebb kontroll csökkenti a korrupciót.
- + Élhetőbb környezet jönne létre, nem valósulnak meg káros és helytelen projektek.

- HÁTRÁNYOK

- Hosszabb lesz az engedélyezés, nő a bürokrácia
- A fővárosnak nincs minden Budapesten zajló projekt fölött hatásköre.
- Valamennyire szinte minden beruházás káros a környezetre. Nem egyértelmű, hogy mit tekintünk „káros”-nak.
- A beruházások munkahelyeket teremtenek, ha ezek nem valósulnak meg környezeti megfontolások miatt, az elégedetlenséget szülhet.
- Hogyan lehet hiteles, tényleg független szakértői szervezetet létrehozni? Hogyan lehet ezt a függetlenséget megőrizni? Mi lesz a szakértői szervezet felhatalmazása, és kitől kapja azt?
- A jogbiztonságot sértheti már jóváhagyott és elindított projektek leállítása.
- Ha leállítunk egy projektet, az befejezetlen torzó maradhat.

- ▶ Ki kell alakítani egy komplex vizsgálati rendszert, amely képes felmérni és számszerűsíteni egy projekt éghajlatra gyakorolt hatásait, és az eredmény alapján mérlegelni.
- ▶ A szakértői szervezet függetlenségét biztosíthatja a szakértők rotációja és az adott projektre való véletlenszerű kiválasztása, a független anyagi háttér, valamint állampolgári és civil részvétel, esetleg külföldi szakértők bevonása.
- ▶ Az engedélyezés költségét a beruházónak kell állnia.
- ▶ Az engedélyezés/felülvizsgálat elfogadottsága növelhető azzal, hogy növeljük a társadalom klímatudatosságát
- ▶ Fontos a társadalmi igazságosság, az, hogy egy esetleg leállított projekt dolgozói találjanak másik munkahelyet.

DemNet

KÖZÖSSÉGI
GYŰLÉS